

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 26 februari 2019
Ons kenmerk ZOOV19-2428-Uit-19-653
Onderwerp Visie binnenstad

Geachte leden van de raad,

De Amsterdamse binnenstad is uniek. Ons geliefde centrum heeft een bijzondere geschiedenis, is buitengewoon gelaagd en vormt het voorlopige resultaat van een rijke stedelijke cultuur. Kijk naar de vondsten die onze archeologen onder het Rokin hebben gedaan en die tentoon zijn gesteld op het metrostation en we realiseren ons hoe generaties voor ons in onze mooie binnenstad hebben geleefd. En nog altijd wordt er in de historische binnenstad volop gewerkt èn gewoond. Tegelijkertijd is de binnenstad een bestemming voor Amsterdammers én voor bezoekers uit de rest van het land, zelfs uit de hele wereld. Dit unieke gebied met zijn Unesco-status verdient het om gekoesterd en gewaardeerd te worden en met de grootst mogelijke zorg te worden behandeld.

Precies hierin schuilt een groot probleem. Op dit moment is het stadscentrum vaak te druk, te vies en lang niet altijd veilig. Het dreigt zelfs een probleemgebied te worden waar overlast en eenzijdige commercie overheersen. Telkens grotere bezoekersaantallen, wangedrag, verschraving van het winkelaanbod, stijgende vastgoedprijzen, vercommercialisering van de openbare ruimte, criminele ondermijning, uitbuiting en mensenhandel vragen om maatregelen. In onze raadsbrieven van augustus jl. en van 11 december jl. hebben we u geïnformeerd over korte termijnmaatregelen om de ergste overlast aan te pakken. Met aanscherping van regels en extra handhaving wordt stevig ingezet op het verminderen van de overlast. Daar gaan we mee door, en ook in 2019 zullen er nieuwe maatregelen worden getroffen.

Zoals aangegeven in de eerdere raadsbrief vraagt de hervorming van de binnenstad, naast de genoemde snelle, zichtbare maatregelen, ook een breed gedragen beleid met een langere adem. Het massatoerisme blijft de komende jaren groeien. Dat hoeft geen probleem te zijn als tegelijkertijd het overlastgevend gedrag vermindert en de toeristen vooral aangetrokken worden door onze culturele rijkdom. Om de toeristenstromen bij te sturen, de eenzijdigheid van het

economische en culturele aanbod te verminderen, en de binnenstad daarmee als historisch en vrijzinnig hart van onze stad te bewaren is een fundamentele aanpak vereist. Deze krijgt in stappen vorm.

Er worden scenario's ontwikkeld over de toekomst van prostitutie. Het is namelijk de vraag of de Wallen nog een fijne en menswaardige werkplek kunnen zijn voor raamprostituees, als er vooral grote groepen bezoekers voor de ramen staan te joelen en te schreeuwen. Ook over het grote aantal coffeeshops moeten we durven nadenken, aangezien zij soms trekpleisters kunnen zijn voor bezoekers die de leefbaarheid van de binnenstad onder druk zetten. Hetzelfde geldt voor sommige toeristenwinkels en horeca, die slechts een beperkt deel van de 'toeristenmarkt' bedienen en tegelijkertijd winkels en voorzieningen voor Amsterdamse inwoners verdringen. Dit jaar worden er behalve de prostitutiescenario's, ook maatregelen geïntroduceerd die het college in staat stellen de economische ordening van de binnenstad enigszins te corrigeren. Een voorbeeld hiervan is de al aangekondigde maatregel om winkels, straten en branches onder bepaalde omstandigheden vergunningplichtig te maken en het verbod 's avonds en 's nachts op groepsrondleidingen op de Wallen.

Maar ook dit zal niet voldoende zijn. Naast korte – en middellange termijn maatregelen is de vraag wat eigenlijk onze lange termijn ambitie is met de binnenstad. Wat voor een binnenstad wensen wij onszelf toe? Welke balans wensen we daar te zien tussen wonen, werken en vermaak? Die vraag stellen we onszelf eigenlijk amper. Echter, zonder een gezamenlijk perspectief op de toekomst van de historische binnenstad gaat het niet. Een aansprekende en gedeelde langetermijnvisie die alle betrokkenen uitdaagt om bij te dragen aan de versterking van onze binnenstad is nodig.

Tegelijkertijd moeten we niet de illusie willen scheppen dat we een blauwdruk kunnen maken. De Amsterdamse binnenstad is een groot en complex gebied dat geleidelijk verandert. Een visie kan niet van bovenaf worden opgelegd aan de inwoners, ondernemers en bezoekers die het gebied bevolken. Wel heeft het gemeentebestuur een belangrijke verantwoordelijkheid om visie- en planvorming mogelijk te maken, hier zelf in opvattingen, ideeën en waarden aan bij te dragen en anderen te stimuleren datzelfde te doen. Het ontwikkelen van een visie voor de binnenstad is een gezamenlijk proces van het verbeelden van mogelijke toekomst, waarbij het van groot belang is dat er goed naar elkaars ideeën en belangen wordt geluisterd. Het vraagt om een open houding en het vermogen bij allen om af te stappen van oude denkbeelden en vastgeroeste patronen en de durf om nieuwe wegen in te slaan. Dergelijke moed veronderstelt dat mensen ook werkelijk nieuwe mogelijkheden gaan zien, deze als realistisch kunnen gaan beschouwen.

Het komend half jaar zal planoloog Zef Hemel die de Wibautleerstoel aan de Universiteit van Amsterdam bekleedt, in samenspraak met het bestuur, talloze experts en Amsterdammers, een toekomstvisie voor de binnenstad ontwikkelen. Hij zal dit – in grote lijnen- als volgt organiseren.

Een open atelier

Op een bijzondere plek in de binnenstad wordt in mei 2019 een atelier geopend, dat vier weken lang voor iedereen toegankelijk zal zijn. Het atelier zal dienen als eigentijdse 'agora' voor gesprekken en optredens in grotere gezelschappen. Het zal vier weken lang een inspirerende plek zijn, toegankelijk voor alle Amsterdammers. Er komen tien kaarten te hangen, die elk een

vraagstuk rond de binnenstad aanstippen: telkens een prikkelende verbeelding van een bepaalde situatie, die uitlokt tot gesprek. De kaarten zullen later indien mogelijk fungeren als 'hoofdstukken' in een toekomstverhaal. Door naar het atelier te komen kunnen mensen het verhaal horen, maar ze kunnen er ook zelf aan bijdragen door ter plekke te reageren. Vier weken lang worden mensen met allerlei achtergronden uitgenodigd om het atelier te bezoeken: denkers, planologen, strategen, studenten, leerlingen van basis- en middelbare scholen, bezoekers uit binnen- en buitenland, passanten, bewoners(organisaties) en ondernemers, ambtenaren en politici.

Netwerken bouwen

Voorafgaand aan het atelier zal in maart 2019 door vijftig studenten planologie van de Universiteit van Amsterdam een divers netwerk van bewoners, ondernemers en/of gebruikers van de binnenstad worden geworven. Dit losse, alle buurten omspannende netwerk van contactpersonen zal later in het atelier worden uitgenodigd.

Door alles wat de studenten in hun interviews vastleggen en wat er daarna in de vier weken open atelier door alle betrokkenen wordt gedeeld te bundelen (en hier en daar te corrigeren) groeit het 'verhaal over de toekomst van de Amsterdamse binnenstad'. De brede betrokkenheid zal helpen voor de nieuwe visie draagvlak te genereren.

Vervolg

Na afloop zal de oogst in de vorm van een toekomstverhaal aan het college worden aangeboden. Daarmee is het proces uiteraard niet voltooid, integendeel, met het gezamenlijk ontwikkelde toekomstverhaal wordt een eerste, belangrijke stap in de goede richting gezet. Samen met de toekomstvisie die na de zomer wordt gepresenteerd zal het college in overleg met Zef Hemel en andere betrokkenen, ook een werkplan presenteren waarmee nieuwe samenwerkingsverbanden worden mogelijk gemaakt en dat bijvoorbeeld bestuurlijke vervolgstappen en een tijdspad bevat. Daarbij wordt vanzelfsprekend ook rekening gehouden met de ontwikkelingen met betrekking tot de nieuwe Omgevingsvisie.

Wij hopen u hiermee voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd en u dit voorjaar, bijvoorbeeld in het open atelier, tegen te komen.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam en mede namens Mascha ten Bruggencate, DB stadsdeel Centrum,

Femke Halsema
Burgemeester

Udo Kock
Wethouder Economische Zaken

